

ganste anden Maade være gaaet irette med Ministeriet om Lovforslagets Indhold. — Da jeg før talte om Christianshavns Fæstningsværker, glemte jeg at berøre et Punkt. Der siges i Motiverne, at de kunne blive af Vigtighed med Hensyn til de Fæstningsværker, som kunne blive at anlægge paa Amager, men det berøres ogsaa, at de staae i et vist Forhold til Søbefæstningen. Efterat man nu engang er kommen til at anlægge Søbefæstningen, kan jeg meget godt tænke mig, at Beslutningen om Opretholdelsen af Christianshavns Fæstningsværker for Dieblikket oprindeligt kan have hidrørt fra de Foresstillinger, der gjordes sig gjældende, da man anlagde Søbefæstningen; men man har nu seet denne omtale af Sagkyndige i offentlige Blade og paa anden Maade som saa lidet betryggende, at det forekommer mig, at det kunde have fortjent nærmere Overveielse, om man burde tage Hensyn dertil ved Opretholdelsen af Christianshavns Vold, eller om man ikke kunde se reent bort fra den og derved lettere komme til det Resultat, som jeg anseer for meget ønskeligt, nemlig at faae Fæstningsværkerne omkring Christianshavn gjorte ryddelige. — Jeg er forøvrigt enig med de ærede Medlemmer, som have udtalt, at man maa være Regjeringen taktskyldig, fordi den er fremkommen med dette Lovforslag, der ogsaa forekommer mig at være fremkommet i betimelig Tid. Det er af Interesse for Staten at faae en Indtægt og for Communen Kjøbenhavn at komme til den Udvikelse af sine Byggegrunde, som derved opnaaes.

Krigsministeren: Inden jeg imødegaaer, hvad der er fremsat af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) og det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), skal jeg med Hensyn til Retsspørgsmaalet, om jeg tør kalde det saa, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Staten har Ret til at fordre et Vederlag for Indspørelsen af Bygningssfrihed indenfor Demarcationslinien, præcisere, hvad der er blevet anført om Kjøbenhavns fremtidige Befæstning tillands. Det høie Thing vil have bemærket, at der i Motiverne herom kun er sagt, at man ikke i en nær Fremtid tænker paa at befæste Kjøbenhavn

tillands; men ingen Regjering kan sige, om ikke Planen til en Befæstning af Kjøbenhavn om kortere eller længere Tid vil blive gjenoptagen. Regjeringens Forslag gaaer ud paa, — og dette troer den at kunne foreslaae uden Fare, — at nedlægge Kjøbenhavns Befæstning paa Sjællandsfiden, men videre gaaer dens Forslag ikke, og videre kan dens Ansvar heller ikke gaae. Hvorvidt der er Trang til en Befæstning, og hvorledes denne da skulde være, er Noget, som afhænger af den Udvikling og de Fremskridt, som Krigskunsten undergaaer, og jeg behøver ikke her at henlede Opmærksomheden paa, at denne Udvikling er saa rask og saa kraftig, at Ingen kan svare for, at ikke paa de Steder, hvor man idag anseer en Befæstning for at være aldeles overflødig, en saadan om nogle faa Aar kan blive betragtet som særdeles nyttig, ja nødvendig. Hvilken Skudvidde, hvilket Artilleri man til den Tid vil have opnaaet, og hvilke Projectiler man til den Tid vil bruge, lader sig aldeles ikke forudsige. Regjeringen foreslaaer at nedlægge Kjøbenhavns Befæstning paa Sjællandsfiden, med Undtagelse af Citadellet Frederikshavn, og videre gaaer dens Ansvar ikke. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds har imidlertid udtalt det Ønske, at ogsaa Christianshavns Fæstningsværker maatte blive nedlagte. Jeg skal dertil bemærke, at den Sag, som foreligger, allerede i og for sig er saa vanffelig og berører saa mange Interesser, at, naar man vilde give den et endnu større Omfang, troer jeg, at man derved kun vilde vanffeliggjøre dens Gjennemførelse. Naar først Befæstningen paa Sjællandsfiden er nedlagt, kan der siden blive Tale om Nedlæggelse af Christianshavns Befæstning, men ganske vist kan man ikke sammenligne Vigtigheden af disse to Forholdsregler. Befolkningen, som boer udenfor Christianshavns Befæstning, er overmaade ringe og Hysten til at bygge der, troer jeg ogsaa er overmaade ringe; der er, saavidt jeg veed, kun i Alt udstedt 16 Reverser for Bygninger paa Amager, som ere opførte indenfor Demarcationslinien. Terrainet er heller ikke stort, idet det paa den ene Side begrænses af Amagerfælled og paa den anden Side af Kladerne. Jeg vil ikke tillægge Christianshavns Befæstning nogen særdeles Betydning, men